

Datum
2018-03-22Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring, SOU 2017:95

Inledning

Regionförbundet Sörmland har fått möjlighet av näringsdepartementet att lämna remissvar på utredningen Ett land att besöka – en samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring, SOU 2017:95. Utredningen beskriver ingående situationen och nuläget inom en rad områden gällande besöksnäringen i Sverige. Ambitionen har varit hög och vi anser att slutresultatet är bra. Uppdragets syfte har varit att på regeringens uppdrag lämna förslag på ”en sammanhållen politik för en hållbar turism och en växande besöksnäring”. Det är utifrån det syftet som utredningen ska läsas. Vi tolkar att utredningens resultat inte ska förväxlas eller jämföras med den nationella strategin för en hållbar besöksnäring, som näringen tog fram år 2010.

Summering av regionförbundets synpunkter

Vi anser att utredningen är omfattande och att den på ett bra sätt beskrivit besöksnäringens utmaningar. Trots det ser vi utredningen mer som en nulägesbeskrivning och vi saknar turistpolitiska mål kopplade till utredningens förslag. Många av utredningens förslag befinner sig på nationell nivå och saknar ett regionalt och lokalt perspektiv. Det är lokalt som det mesta arbetet och omsättningen inom besöksnäringen sker.

Utredningen betonar tvärsektoriella samarbeten. Detta ligger helt i linje med den nya RUS:en, som tagits fram i Sörmland under 2017–2018. Den typen av samarbeten är också grunden för en fortsatt och framgångsrik utveckling av besöksnäringen.

För att skapa utveckling i näringen behöver stöd från innovationssystemet kopplas in, vilket även utredningen kommer fram till. Framtida investeringar kommer dock att behöva skilda former av finansiella lösningar, såväl inom näringslivet som inom den offentliga sidan därför saknar vi att utredningen inte hanterat frågan kring finansiering och investeringar. Frågan om digitalisering tas upp på ett bra och ingående sätt.

Ytterligare en synpunkt är att förstärka det som finns och öka samverkan mellan myndigheter och andra organisationer. Vi anser att man bör hålla nere antalet organisationer i branschen och inte skapa fler vilket antyds i utredningen.

Regionförbundets preciserade synpunkter som remissinstans

I nedanstående punkter återfinns regionförbundets synpunkter där vi anser att utredningen behöver förtydligas, förstärkas eller kompletteras.

Kapitel 3 En samlad politik

- Positivt med ett nationellt besöksnärlingsforum. Det gäller dock att det organiseras på så sätt att det blir en säker kontinuitet
- Myndighetsgruppen kräver ett mer ingående samarbete än vad som sker idag. Bra med Tillväxtverket som fortsatt sammanhållande part. Den rollen kan dock behöva förstärkas.
- Viktigt att inte organisationsfrågor blir viktigare än innehållet och förtydliga hur man kan nyttja befintliga organisationer inom skilda utvecklingsområden
- Ny funktion för utveckling och innovation. Det är en viktig fråga som utredningen tar upp. Behovet är stort av innovation och utveckling inom området. Det är lätt att förstå utredningens ambition att presentera tre förslag att ta ställning till. Det vi ställer oss frågande till är att organisation och budget är fastlåsta vid varandra. Det är i grunden två olika frågor. Det kan mycket väl vara så att en av de föreslagna organisationsformerna skulle vara lämpligt att kombinera med budgeten från ett annat förslag. Regionförbundets grundinställning är att den totala mängden organisationer inom området inte bör vara fler än nödvändigt.

Kapitel 4 Besöksnäringen – en del i ett hållbart samhällsbygge

- Erfarenheter och kunskapsutvecklingen är mer än Tillväxtverkets pilotprojekt. Det gäller att kunna ta tillvara på och sprida alla de erfarenheter som kommer fram lokalt och regionalt runt om i hela landet. Ansvar för detta tillsammans med att ta fram metodik för detta, saknas i utredningen.

Kapitel 5 Digitaliserad besöksnäring med fokus på delnings- och plattformsekonomi

Digitalisering är en av de avgörande frågorna för besöksnäringen på kort och lång sikt. Det är betydligt bredare än bara delnings- och plattformsekonomi, som utredningen fokuserar på:

- Kapitlet behöver förtydligas och förstärkas vad gäller nationell samordning, kompetensfrågan, internationell påverkan, bredbandsutbyggnad och satsningar på kreativa och innovativa digitala miljöer med nytta för besöksnäringen
- Kompetensfrågan är avgörande, såväl i företagen som i kommunerna, regionerna och på nationell nivå. Det gäller för alla parter att ha en tillräcklig kompetens för att vara aktiva och framgångsrika i denna nya miljö. Här önskar vi förtydliganden.

Kapitel 6 Kompetensförsörjning

- Utredningen gör en mycket ingående beskrivning av utbildningssystemet och behoven i näringen. Förslaget saknar utbildningsinsatser för som saknar anställning. Företagens nya och kommande behov täcks på det viset inte upp i förslagen. Detta är visserligen något som utredningen kommenterar i punkt 6.1.2 men behovet är inte mindre för det. Hänvisning sker även till Arbetsmarknadsutredningen som ska bli klar år 2019.
- Förslagen om YH-utbildningar kan förtydligas i perspektivet långsiktigt och kortsiktigt.
- Utredningen berör inte de delar av utbildningssystemet som ägs av kommunerna. Här behövs ett förtydligande.

Kapitel 7 Utveckling, innovation och forskning

- Förtydliga hur man kan nyttja befintliga innovationssystemet utan att särskilja besöksnäringen från andra näringar. Det finns redan kunskap om besöksnäringen inom innovationsområdet på ett antal platser i Sverige. Det gäller såväl utveckling, innovation som forskning. Vi önskar se hur dessa kan integreras på ett effektivt sätt.

Kapitel 8 Data, statistik och analys

- Förstärk förslaget om behovet av statistik som är jämförbar och linjär från nationell nivå genom regional till lokal, kommunal nivå. Lönesummor är ett bra kriterium för jämförelser, därigenom kommer man bort ifrån felaktigheter som exempelvis beror på koncerttillhörighet och annat. Det blir också möjligt att mäta sysselsättningen på årsbasis och det går att koppla till arbetsställen och ger summor på totalnivå. Vi vill också att förslaget ska hantera frågan om november som mätmånad i nuvarande system eftersom det kan ge felaktigheter.
- Förtydliga hur närmande till andra organ internationellt ska ske.

Kapitel 9 Trafikutbud och transporter

- Förtydliga hur goda exempel kan spridas då denna fråga har samma utmaning och problembild i hela landet, utanför storstädernas tätorter.
- Förtydliga att det finns andra aktörer och flygplatsägare, t ex Skavsta Flygplats när det gäller utvecklingen av nya flyglinjer internationellt i syfte att öka exporten. Skavstas läge som internationell port till södra Stockholm bör nämnas.
- Förstärk avsnitten om kollektivtrafikens möjligheter, tex enklare biljettsystem och möjligheter att ta med cykel på kollektiva färdmedel.

Kapitel 10 Naturturism

- Vi kan konstatera att i många fall är denna form av besöksnäring komplex, vilket även utredningen har konstaterat. Dock behöver avsnittet förstärkas. Olika former av samverkan finns redan idag på lokal och regional nivå, som gränsar till det utredningen berör. Det gäller inte minst jakt och fiske men även andra former av friluftsliv. Detta är aktiviteter som kan ha konfliktytor gentemot varandra liksom mot andra areella näringar. Skillnaderna är stora inom landet vilka möjligheter samt konfliktrisker som finns, beroende på många variabler. Det behöver utvecklas praktiska lösningar hur konkurrerande verksamheter kan samsas vilket är nödvändigt för att de skall kunna utvecklas som ekonomiska näringar samtidigt som de biologiska, ekologiska, miljömässiga, kulturella och etniska värden bevaras. Det finns många statliga myndigheter som berör dessa områden och de behöver också samverka mer än idag.

Kapitel 11 Kulturturism

- Det finns bra exempel på hur kulturella miljöer, kulturella uttryckssätt eller evenemang har utvecklats till turistiska attraktioner. Här borde utredningen förstärka hur detta kan utvecklas mer. Det behövs en ökad förståelse mellan de kulturella sektorerna och andra delar inom besöksnäringen. Utredningen beskriver väl den kulturella sektorn och dess aktörer. Turism och kultur har många beröringspunkter.
- Något som kan framhållas starkare än vad utredningen skriver i sina förslag är kulturella uttrycksformer och samtida konst.

Kapitel 12 Måltidsturism

- Måltidsturism växer kraftigt som reseanledning, i hela landet. De förslag som utredningen lägger är bra. Vi önskar att utredningen kompletteras med förslag på myndighetssamverkan och anpassning av regelverk samt hur digitaliseringen kan leda till förenklingar i ansökningsprocesser och bedömningar.

Kapitel 13 Evenemangs- och möteslandet Sverige

- Utredningens bedömningar och förslag är bra.
- Utredningen fokuserar på större evenemang och möten. Runt om i landet genomförs årligen en rad mindre arrangemang, möten och evenemang, inom enskilda områden. Dessa har främst besökare från Sverige men även utländska besökare, det gäller då särskilt tematiskt fokuserade arrangemang. Vi vill att utredningen förtydligar betydelsen av dessa möten, arrangemang och evenemang som ofta arrangeras av lokalt eller regionalt baserade företag, ideella organisationer, kommuner eller andra sammanslutningar.
- Säkerhetsfrågan har blivit allt mer aktuell och vi är
- tveksamma till att ett uppdrag kring säkerhet ska gå till Vinnova. Det finns andra myndigheter i landet som är specialiserade på säkerhetsfrågor.

Kapitel 14 Regler, tillstånd och tillsyn

- Vi instämmer i utredningens bedömningar och förslag. Att generellt sänka företagets trösklar och hinder vad gäller regelverk och tillståndsfrågor är en av de effektivaste insatserna för att få besöksnäringen att växa. Här är utvecklingen av digitala verktyg en möjlighet. Då mycket av detta arbete också sker inom kommunerna skulle samordning kring regelverk och avgifter vara till nytta. Här kan utredningen förtydliga sina förslag.
- Ett antal kommuner har olika modeller för att minska det så kallade ”stuprörs-problemet”. Goda modeller behöver spridas och utredningen kan kompletteras med förslag på detta.

Ovanstående synpunkter har tagits fram i samråd med länets kommuner och Stua AB, (utvecklingsorganisation för besöksnäringen i Sörmland). I svaret ryms även åsikter från Länsstyrelsen i Södermanlands län och Skavsta flygplats. Regionförbundets arbetsutskott har hanterat remissvaret.

REGIONFÖRBUNDET SÖRMLAND

Viking Jonsson
Regionstyrelsens ordförande

Cristine Dahlbom
Regiondirektör